

Kadınların Spordan ve Spor Merkezlerinden Beklentilerinin Karşılama Düzeyleri

DOI: 10.26466/opus.585163

*

M.Eyüp Uzuner* - Levent Atalı** - Betül Bayazıt***- Hacı Ağdaş****

*Arşt. Gör. Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmit / Kocaeli / Türkiye

E-Posta: eyup.uzuner@kocaeli.edu.tr

ORCID: [0000-0001-7686-4137](https://orcid.org/0000-0001-7686-4137)

** Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İzmit / Kocaeli/ Türkiye

E-Posta: levent.atali@kocaeli.edu.tr

ORCID: [0000-0002-2035-8523](https://orcid.org/0000-0002-2035-8523)

*** Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İzmit / Kocaeli/ Türkiye

E-Posta: betul.bayazit@kocaeli.edu.tr

ORCID: [0000-0003-3547-2035](https://orcid.org/0000-0003-3547-2035)

**** Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmit / Kocaeli/ Türkiye

E-Posta: haciagdas41@gmail.com

ORCID: [0000-0002-8337-6120](https://orcid.org/0000-0002-8337-6120)

Öz

Bu araştırmanın amacı kadınların beden kitle endeksi ve bazı değişkenler açısından spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Bingöl (2010) tarafından geliştirilmiş olan "Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği" katılımcılara uygulanmıştır. Bu araştırmaya 16 spor merkezine devan eden 666 kadın gönüllü olarak katılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma) yapıldıktan sonra veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerle analizler gerçekleştirilmiştir. Medeni durum değişkenine göre yapılan analizlerde Mann-Whitney U Testi, katılım süresi, yaş grubu, çalışma durumu, çocuk sayısı, eğitim düzeyi ve beden kitle indeksi değişkenlerine göre yapılan analizlerde ise Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. Veriler SPSS 24 paket programında analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre spor merkezinden beklentilerin karşılanmasına yönelik uygulanan ölçekte yaş grubu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunurken ($p < 0.05$), katılım süresi, çalışma durumu, medeni durum, çocuk sayısı, eğitim düzeyi ve beden kitle indeksi değişkenlerine göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor merkezi, Beklenti, Kadın, Beden Kitle İndeksi

The Satisfaction Level of Women Expectations from Sports and Sport Centers

*

Abstract

This study aimed to determine the levels of women's body mass index and their expectations from sports and sports centers in terms of some variables. For this purpose, the Satisfaction Level of Expectations from Sports Centers questionnaire developed by Bingöl (2010) was used. 666 women from 16 sports centers have participated voluntarily. After the descriptive statistics (frequency, percentage, mean and standard deviation), non-parametric tests has been used due to the distribution of normality. The marital status variable was analyzed by using Mann-Whitney U Test and, duration of participation, age group, working status, number of children, educational level and body mass index data were analyzed by using Kruskal-Wallis H Test. Data were analyzed in SPSS 24 package program at 0.05 significance level. According to the findings, a statistically significant difference was found in the scale applied to satisfy the expectations from the sports center according to the age group variable ($p<0.05$), while there was no statistically significant difference in participation time, working status, marital status, number of children, education level and body mass index variables.

Keywords: Sports Center, Expectation, Woman, Body Mass Index

Giriş

Sağlıklı bir yaşamın olmazsa olmaz koşulu, öncelikle dengeli ve yeterli beslenme daha sonra da beraberinde düzenli yapılan egzersizlerdir. Yapılan egzersizler, yeterli şiddette, sürede ve sıklıkta olursa dikkate değer ve ölçülebilir bir etki oluşturabilmektedir (Cerit, 2016). Her sağlıklı insanın hareket edebilme yeteneğine sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte bu yeteneğin geliştirilebilir ölçüsü kişiden kişiye farklılık göstermektedir (Hamurcu ve ark. 2006). Spor, insanın sağlık durumunu geliştiren, gelişmiş sağlık durumunun devam ettirilmesini sağlayan, yorgunluğa karşı direncini arttıran hareketler toplamı olarak ifade edilmektedir (Akgün, 1989). Sosyal bir alan olarak sporu yaşayan da yaşatan da insan bedenidir (Koca, 2016). Spor, bireylerin stres yaratan durumlarından kurtulmasını sağlayan önemli bir araç olarak da kullanılmaktadır. Stresin etkisini azaltan en önemli tekniklerden birisi de düzenli yapılan fiziksel aktivitelerdir. Fiziksel aktiviteler, bedenin psikolojik ve fizyolojik hastalıklara karşı doğal bir savunma mekanizmasıdır (Allen, 1983).

Egzersiz, bireyin sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürmesinde büyük önem taşımaktadır (Çolakoğlu ve Şenel, 2003). Egzersiz, kişiye duygusal gerginliğini azaltması ve olumsuz düşüncelerinden uzaklaşması için önemli fırsatlar vermektedir. Egzersiz, egzersiz yapanlar açısından fiziksel, zihinsel ve teknik bir çabadır (Akbulut, 2011). Düzenli egzersiz yapmak bireyin kendini hem fiziksel hem de psikolojik olarak iyi hissetmesini sağlamaktadır (Zırhloğlu, 2011). Düzenli fiziksel aktivite içerisinde bulunmak sağlık açısından kişiye birçok önemli yarar sağlamaktadır. Düzenli olarak yapılan aerobik egzersizlerin kişinin özgüveninde artma, olumsuz ve rahatsız edici düşüncelerden uzaklaşma, stresle baş etme ve depresyon riskini azalttığı gibi ruhsal etkilerinden de söz edilmektedir (Aylaz, Güllü ve Güneş, 2011).

Bireyin, aerobik fiziksel aktivite seviyesini belirleyerek egzersizlere katılımı konusunda bilinçli olması büyük önem taşımaktadır (Ussery ve ark. 2017). Egzersizin belirlenen amaçları yerine getirmesinde, egzersiz programında doğru tekniklerin uygulanması, yaş ve sağlık durumuna göre çeşitlendirilmesi önem taşımaktadır (Ocak ve Tortop, 2013).

Tüm bu yukarıda sözü edilen unsurların önemi ile beraber Akça'nın (2012) belirttiği üzere çağımızın şartları insanları hareketsizliğe zorlamakta ve insanlar hareket etmeye başlamak için özel spor merkezlerine gitmektedirler. Günümüzde spor merkezlerinin sayıları günden güne artmakta ve bireyleri doğru zamanlama ile uzmanlar eşliğinde egzersiz yaptırarak yanlış uygulamalar ile oluşabilecek sağlık risklerinin önüne geçilmektedir. Hatta bir çok ülkede olduğu gibi sporun toplumda yaygınlaşmasının sağlanması için spor merkezleri ilk sıralarda gelmektedir.

Bu araştırmada, kadınların beden kitle endeksi (BKİ) ve bazı değişkenler açısından spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda Bingöl (2010) tarafından geliştirilmiş olan "Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerle analizler gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi için SPSS 24 paket programı kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kocaeli' nde Kartepe İlçe Belediyesinin bünyesinde mahalle düzeyinde yer alan 16 adet spor merkezine devam etmekte olan kadınlar oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 666 kadın oluşturmaktadır. Bu araştırmaya katılan katılımcıların tamamı Kocaeli ili sınırları içerisinde ikamet eden ve spor merkezini haftada en az iki kere kullanmakta olan kadınlardır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Bingöl (2010) tarafından geliştirilmiş olan "Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, 18 maddeden oluşan 5' li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri .93, Bartlett değeri 21140.84, ve Cronbach alpha değeri .92 olarak bulunmuştur (Bingöl ve Doğan, 2010). Bu çalışmada, ölçeğin Cronbach alpha değeri ,808 olarak bulunmuştur.

Ölçekte ters olarak kodlanmış ifade bulunmamaktadır. Ölçekteki ifadelere verilebilecek olan yanıtlar "Hiç katılmıyorum:1", "Katılmıyorum:2", "Az Katılıyorum:3", "Katılıyorum:4" ve "Tamamen katılıyorum:5" biçimindedir. Bu ölçeğe ek olarak, araştırmacı tarafından katılımcıların demografik bilgilerini içeren bir kısım daha araştırmaya eklenmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmaya 16 farklı spor merkezine devam eden 666 kadın gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için 2019 yılının ilk üç ayı içerisinde ölçek araştırmacılar tarafından katılımcılara uygulanmıştır. Katılımcı kadınlara bu araştırmaya katılmadan önce araştırmacılar tarafından bilgilendirme yapıldıktan sonra ölçeği spor merkezini kullanmadan önce 10-15 dakika içerisinde tamamlamaları istenmiştir. Ölçek katılımcılar tarafından doldurulduktan sonra yine araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilere göre boy ve kilo değişkenleri Beden Kitle İndeksi (BKI) hesaplamasında kullanılmıştır. Bu hesaplama yapılırken; vücut ağırlığı (kg)/ Boy uzunluğu (m)² hesaplanmıştır. Sonrasında da < 18.5 kg/m² zayıf, 18.5 – 24.9 normal kilolu, 25.0–29.9 fazla kilolu, 30.0–34.9 I. Derece obez, 35.0–39.9 II. Derece obez, ≥ 40 III. Derece morbid obez olarak tanımlanmıştır (WHO, 1995). Veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerle analizler gerçekleştirilmiştir.

Tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma), medeni durum değişkenine göre yapılan analizlerde Mann-Whitney U Testi, katılım süresi, yaş grubu, çalışma durumu, çocuk sayısı, eğitim düzeyi ve beden kitle indeksi değişkenlerine göre yapılan analizlerde ise Kruskal-Wallis H kullanılmıştır. Veriler SPSS 24 paket programında 0.05 anlamlılık düzeyinde analiz edilmiştir.

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma), cinsiyet ve spor yapma durumları değişkenine göre yapılan analizlerin sonucu tablolar halinde sunulmuştur.

Araştırmaya katılan kadınların 187 tanesi 1 – 3 ay arası (%28,1), 168 tanesi 3 – 6 ay arası (%25,2), 167 tanesi 4 – 6 ay arası (%25,1), 75 tanesi 7 – 12 ay arası (%11,3), 69 tanesi 7 – 9 ay arası (%10,4) süresince tesise gelmeye devam etmektedirler.

Araştırmada yer alan kadınların 239 tanesi 29 - 39 yaş arası (%35,9), 214 tanesi 40 - 50 yaş arası (%32,1), 142 tanesi 40 - 50 yaş arası (%21,3) ve 71 tanesi 51 yaş ve üzerindedir (%10,7).

Kadınların çalışma durumları incelendiğinde 534 tanesi ev hanımı (%80,2), 49 tanesi özel sektör çalışanı (%7,4), 47 tanesi öğrenci (%7,1) ve 36 tanesi kamu personelidir (%5,4).

Medeni durum değişkenine göre 518 kadın evli (%77,8) ve 148 kadın ise bekârdır (%22,2).

Çocuk sayısı değişkenine göre veriler incelendiğinde 211 kadının 2 tane (%31,7), 165 kadının 0 tane (%24,8), 123 kadının 1 tane (%18,5), 114 kadının 3 tane (%17,1), 39 kadının 4 tane (%5,9) ve 14 kadının 5 tane çocuğu vardır (%2,1).

Eğitim düzeylerine göre ise 298 kişi ilkokul/ortaokul (%44,7), 222 kadın lise (33,3), 73 kadın lisans (%11), 66 kadın ön lisans (%9,9) ve 7 kadın yüksek lisans (%1,1) mezunudur.

Kadınların BKİ dağılımlarına göre 271 tanesi fazla kilolu (40,7), 245 tanesi normal kilolu (%36,8), 95 tanesi I. derece obez (%14,3), 31 tanesi II. derece obez (%4,7), 17 tanesi III. derece morbid obez (%2,6) ve 7 tanesi ise zayıftır (%1,1).

Tablo 1. Araştırmaya katılan kadınların tanımlayıcı istatistikleri

	Alt Gruplar	n	%
Katılım süresi	1 - 3 ay arası	187	28,1
	4 - 6 ay arası	167	25,1
	7 - 9 ay arası	69	10,4
	10 - 12 ay arası	75	11,3
	13 ay ve üzeri	168	25,2
Yaş grubu	18 - 28 yaş arası	142	21,3
	29 - 39 yaş arası	239	35,9
	40 - 50 yaş arası	214	32,1
	51 yaş ve üzeri	71	10,7
Çalışma durumu	Ev hanımı	534	80,2
	Kamu personeli	36	5,4
	Özel sektör çalışanı	49	7,4
	Öğrenci	47	7,1
Medeni durum	Evli	518	77,8
	Bekâr	148	22,2
Çocuk sayısı	0	165	24,8
	1	123	18,5
	2	211	31,7
	3	114	17,1
	4	39	5,9
	5	14	2,1
Eğitim düzeyi	İlkokul/Ortaokul	298	44,7
	Lise	222	33,3
	Ön lisans	66	9,9
	Lisans	73	11,0
	Yüksek lisans	7	1,1
BKI kategorisi	Zayıf	7	1,1
	Normal kilolu	245	36,8
	Fazla kilolu	271	40,7
	I. Derece obez	95	14,3
	II. Derece obez	31	4,7
	III. Derece morbid obez	17	2,6

Tablo 2. Kadınların Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Sonuçları

	n	min	max	$\bar{x}$	$\pm$ ss
Toplam Puanlar	666	1	5	4,35	,48

Kadınların spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi sonuçlarına göre ortalama 4,35±48 olarak bulunmuştur.

Tablo 3. Kadınların Katılım Süresi Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Katılım Süresi	$\bar{x}$	$\pm$ ss	p
1 - 3 ay arası	4,33	,56	,121
4 - 6 ay arası	4,31	,56	
7 - 9 ay arası	4,34	,70	
10 - 12 ay arası	4,4	,43	
13 ay ve üzeri	4,44	,46	

Araştırmaya katılan kadınların katılım süresi değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 4. Kadınların Yaş Grubu Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Yaş Grubu	$\bar{x}$	$\pm$ ss	p	P
18 - 28 yaş arası	4,36	,58	,043*	18 – 28 yaş arası & 51 yaş ve üzeri →
29 - 39 yaş arası	4,36	,46		,001
40 - 50 yaş arası	4,32	,63		29 – 39 yaş arası & 51 yaş ve üzeri →
				,021
51 yaş ve üzeri	4,51	,36		40 – 50 yaş arası & 51 yaş ve üzeri →
				,005

*p<0,05

Araştırmaya katılan kadınların yaş grubu değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Tablo 5. Kadınların Çalışma Durumu Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Çalışma Durumu	$\bar{x}$	$\pm ss$	p
Ev hanımı	4,36	,56	,862
Kamu personeli	4,4	,38	
Özel sektör çalışanı	4,36	,36	
Öğrenci	4,3	,56	

Araştırmaya katılan kadınların çalışma durumu değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 6. Kadınların Medeni Durum Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Medeni Durumu	$\bar{x}$	$\pm ss$	z	p
Evli	4,36	,51	-,516	,606
Bekâr	4,37	,63		

Araştırmaya katılan kadınların medeni durum değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi ölçeği Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 7. Kadınların Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılanma Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Çocuk Sayısı	$\bar{x}$	$\pm ss$	p
0	4,31	,54	,220
1	4,44	,53	
2	4,39	,54	
3	4,28	,56	
4	4,38	,48	
5	4,46	,47	

Araştırmaya katılan kadınların çocuk sayısı değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 8. Kadınların Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Eğitim Düzeyi	$\bar{x}$	$\pm ss$	p
İlkokul/Ortaokul	4,33	,49	
Lise	4,42	,47	
Ön lisans	4,33	,78	,154
Lisans	4,33	,66	
Yüksek lisans	4,73	,27	

Araştırmaya katılan kadınların çalışma durumu değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılama düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 9. Kadınların Beden Kitle İndeksi (BKİ) Değişkenine Göre Spor Merkezlerinden Beklentilerin Karşılama Düzeyi Ölçeği Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

BKİ	$\bar{x}$	$\pm ss$	p
Zayıf	4,28	,4	
Normal kilolu	4,4	,6	
Fazla kilolu	4,36	,49	,196
I. Derece obez	4,25	,54	
II. Derece obez	4,39	,46	
III.Derece morbid obez	4,48	,54	

Araştırmaya katılan kadınların beden kitle indeksi (BKİ) değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılama düzeyi ölçeği Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Sağlıklı bir yaşamın olmazsa olmaz koşulunun öncelikle dengeli ve yeterli beslenme daha sonra da düzenli ve sistemli yapılan egzersizler olduğu vurgulanmaktadır. Yapılan egzersizler, yeterli şiddette, sürede ve sıklıkta olursa dikkate değer ve ölçülebilir bir etki oluşturabilmektedir (Cerit, 2016).

Koç ve ark., (2018) sedanter bireylerin spor merkezlerinden beklentilerinin karşılama düzeyinin incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışma-

da, cinsiyete göre sedanterlerin estetik görünüm, sosyalleşme sağlık ve personel ölçek alt başlık altında toplanan maddelerinde ve gelir durumuna göre alt boyutlarda ve toplam ölçek puanında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sedanterlerin spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyi iyi olarak kabul edilebilse de daha fazla beklentilerin olduğu görülmüştür. Açık ve Karataş (2016) tarafından spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan diğer bir çalışmada, bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin yüksek oranda karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kadınların katılım süresi değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeylerinin 13 ay ve üzeri en yüksek seviyede olduğu, bunu 10 - 12 ay arası, 7 - 9 ay arası, 1 - 3 ay arası ve 4 - 6 ay arası takip ettiği belirlenmiştir. Taşgın ve ark. (2018) yapmış oldukları çalışmada cinsiyet ve tesis kullanım süresi değişkenlerinin spor merkezinden beklentiler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğu belirtilirken, yaş değişkeninin bu beklentiler üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bizim çalışmamızda ise yaş değişkeninin spor merkezinden beklentiler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kadınların yaş grubu değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyleri 18 yaşından 39 yaşına kadar sabit bir eğilim göstermekte, 40 – 50 yaş aralığında hafif bir azalma eğilimi gösterse de 51 yaş ve üzeri katılımcıların puan ortalamaları en yüksek seviyeye ulaşmaktadır. Yaş grubuna göre puan ortalamalarındaki istatistiksel anlamlılık 51 yaş ve üzeri olan kadınlardan kaynaklanmaktadır.

Afthinos ve ark. (2006) ağırlıklı olarak kadın katılımcılarından oluşan bir örnekleminin oluşturduğu müşteri beklentileri üzerinde yapmış oldukları bir çalışmada spor merkezi kullanım amaçlarının sırası ile “fiziksel uygunluk”, “sağlık” ve “vücut ağırlık dengesi” olduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmada kadınların ve erkeklerin beklentileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu, ayrıca yaş değişkeninin de beklentiler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkardığı belirtilmektedir. Ek olarak kadınların daha fazla alana, uygun bir programa, sportif faaliyet çeşitliliğine, farklılık gösteren programlara, kapsamlı bir broşüre ve rahat erişim faktörlerine önem verdikleri belir-

tilirken erkeklerin ise personel nezaketi, mesleki bilgi ve açık talimatların yaygınlaştırılması faktörlerine önem verdikleri belirtilmektedir. Bizim araştırmamızdaki katılımcıların yaş grubu değişkeni göz önünde bulundurulduğunda spor merkezinden beklentilerine yönelik bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Kadınların çalışma durumu değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyleri incelendiğinde en yüksek ortalama puana kamu personellerinin sahip oldukları, bunu ev hanımları ve özel sektör çalışanları takip etmektedir. Beklenti karşılanma düzeylerinin en düşük olduğu kısmı ise öğrenciler oluşturmaktadır.

Kadınların medeni durum değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyleri incelendiğinde bekar kadınların ortalamalarının evli kadınların ortalamalarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Fakat bu puan ortalamasının farklı olması istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Kadınların çocuk sayısı değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının beş çocuğu olan kadınlarda olduğu belirlenmiştir. Bunu sırası ile bir çocuk, iki çocuk, dört çocuk, çocuğu olmayan kadınların puan ortalamaları takip etmektedir. Puan ortalamasının en düşük olduğu kısmı ise üç çocuk sahibi kadınlar oluşturmaktadır.

Kadınların eğitim düzeyi değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yüksek lisans düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Bunu lise düzeyi takip etmektedir. Puan ortalamasının en düşük olduğu gruplar ise ilköğretim/ortaokul, ön lisans ve lisans düzeyidir. Puan ortalamalarının birbirlerinden farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılırken, bu farklılıklar istatistiksel olarak bir anlam ifade etmemektedir. Açı ve Karataş (2016) yapmış oldukları çalışmada da eğitim düzeyi ile spor merkezinden beklentilerin karşılanma düzeylerinin anlamlı farklılığa yol açmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Kadınların beden kitle indeksi (BKİ) değişkenine göre spor merkezlerinden beklentilerin karşılanma düzeyi incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının III. derece morbid obez değişkeninde olduğu bulunmuştur. Bunu sırası ile normal kilolu, II. derece obez, fazla kilolu

ve zayıf kadınlar takip etmektedir. En düşük puan ortalaması ise I. derece obez olan kadınlardadır.

Sonuç olarak; yalnızca kadın bireyler üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada spor merkezinden beklentilerin karşılanmasında yaş grubu değişkeninin etkisi olduğu belirlenirken; katılım süresi, çalışma durumu, medeni durum, çocuk sayısı, eğitim düzeyi ve beden kitle indeksi' nin (BKİ) spor merkezlerinden beklentilerin karşılanmasında etkili olmadığı tespit edilmiştir.

Bu tür çalışmaların daha farklı sosya-ekonomik kadın gruplarında yapılması sağlanabilir. Ayrıca erkek ve kadınlar arasında karşılaştırmalar yapılabilir. Kadınların spor merkezlerine katılımında ve sürekliliğin sağlanmasında etkili olan faktörlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılması kadın özelinde fiziksel etkinliklere katılım boyutunu ortaya koymasından yerel yönetimlere kadınlara yönelik proje üretmelerinde fikir verebilir.

EXTENDED ABSTRACT

The Satisfaction Level of Women Expectations from Sports and Sport Centers

*

M.Eyüp Uzuner - Levent Atalı - Betül Bayazıt - Hacı Ağdaş

Kocaeli University

The indispensable condition of a healthy life is firstly balanced and adequate nutrition and then regular exercises. Exercises can have a significant and measurable effect if they are of sufficient intensity, duration, and frequency (Cerit, 2016). Exercise is of great importance for an individual to maintain a healthy life (Colakoglu and Senel, 2003). As Akça (2012) states, the conditions of our age force people to immobilize and people go to special sports centers to start to move. Nowadays, the number of sports centers is increasing day by day and individuals are exercised with the right timing with the help of experts to prevent health risks that may occur due to wrong practices. In fact, as in many countries, sports centers are at the top of the list to ensure the spread of sports in society.

This study aimed to determine the levels of women's body mass index and their expectations from sports and sports centers in terms of some variables.

For this purpose, the Satisfaction Level of Expectations from Sports Centers questionnaire developed by Bingöl (2010) was used. 666 women from 16 sports centers have participated voluntarily. After the descriptive statistics (frequency, percentage, mean and standard deviation), non-parametric tests has been used due to the distribution of normality. The marital status variable was analyzed by using Mann-Whitney U Test and, duration of participation, age group, working status, number of children, educational level and body mass index data were analyzed by using Kruskal-Wallis H Test. Data were analyzed in SPSS 24 package program at 0.05 significance level.

According to the duration of participation of women, it was determined that the level of meeting the expectations from the sports centers

was the highest in 13 months and above, followed by 10 - 12 months, 7 - 9 months, 1 - 3 months and 4 - 6 months. These differences in mean scores were not statistically significant.

The level of meeting the expectations of women from sports centers according to the age group variable shows a constant tendency from 18 to 39 years of age, it slightly decreases at the ages of 40 - 50, finally it reaches the highest levels at the ages 51 & over. The statistical significance of the mean scores by age group stems from the women aged 51 and over.

When the level of meeting the expectations from the sports centers according to the working status variable of women is examined, the highest average score is followed by the public employees, housewives, and private sector employees. On the other hand, students have the lowest level of expectations.

When the level of meeting the expectations of women from sports centers according to the marital status variable is examined, it is found that the average of single women is higher than the average of married women. However, it is not statistically significant that this mean score is different.

When the level of meeting the expectations of women from sports centers is examined according to the number of children of women, it is found that the highest mean score is in women with five children. This is followed by the average scores of women who have one child, two children, four children, and no children. The lowest part of the average score is composed of women with three children.

When the level of meeting the expectations from sports centers was examined according to the educational level of women, the highest average score was found to be at the master's level. This is followed by the high school level. The groups with the lowest average score are primary/secondary, associate and undergraduate levels. While it is concluded that the mean scores differ from each other, these differences do not make any statistical significance.

According to the findings, a statistically significant difference was found in the scale applied to satisfy the expectations from the sports center according to the age group variable ($p < 0.05$), while there were no statistically significant difference in participation time, working status,

marital status, number of children, education level and body mass index variables.

According to the body mass index (BMI) variable of women, when the level of meeting the expectations from sports centers is examined, it was seen that the highest average score was in 3rd level morbidly obese. This is normally normal weight, 2nd level obese, It is followed by extremely obese, overweight and thin women. The lowest mean score was in the 1st degree obese women.

As a result; In this study conducted only on female individuals, it was determined that the age group variable had an effect on meeting the expectations from the sports center; Participation time, working status, marital status, number of children, educational level and body mass index (BMI) were not found to be effective in meeting the expectations of sports centers.

Kaynakça / References

- Açak, M. ve Karataş, Ö. (2016). Malatya'da spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11 (18), 215-226.
- Afthinos, Y., Theodorakis, N. D. ve Nassis, P. (2005). Customers' expectations of service in Greek fitness centers: Gender, age, type of sport center, and motivation differences. *Managing Service Quality: An International Journal*, 15(3), 245-258.
- Akbulut, E. (2011). *Sedanter bayanlarda aerobik egzersiz programının kan lipitleri ve vücut kompozisyonu üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya, 1-20.
- Akça, Ş.N. (2012). *Özel spor merkezlerine üye olan bireylerin spora yönelme nedenleri ve beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri*. Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Akgün, N. (1989). *Egzersiz fizyolojisi*. 3. Baskı, Ankara:Gökçe Ofset Matbaacılık. Yayın no: 83.
- Allen, R.J. (1983). *Human stres: It's nature and control*. New York: MacMillan Publishing Company.

- Aylaz, R., Güllü, E. ve Güneş, G. (2011). Aerobik yürüme egzersizin depresif belirtilere etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 4 (4). 172-177.
- Bingöl, A. (2010). *Spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyleri*. Yüksek lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Trabzon.
- Bingöl, A., Doğan, A.A. (2010). Spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 12(3)199-203.
- Cerit, M. (2016). *Kadın ve fit yaşantı: Fitness for women*. Perfect Life Health and Fitness Serisi I. Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi. 1. Baskı.
- Çolakoğlu, F. ve Şenel, Ö. (2003). Sekiz haftalık aerobik egzersiz programının sedanter orta yaşlı bayanların vücut kompozisyonu ve kan lipidleri üzerindeki etkileri. *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1). 56-61.
- Hamurcu, Z., Akpınar, N., Polat, Y., Akdoğan, H., Çoksevim, B. (2006). Büyüme çağındaki kızların fiziksel ve fizyolojik özellikleri üzerine voleybolun etkisi. *9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5 Kasım 2006, Muğla, 136-137.
- Koca, C. (2016). *Sporun toplumsal cinsiyet halleri*. (C. Koca Ed.). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi. 1. Basım.
- Koç, S., İmamoğlu, M., Türkmen, M. ve İmamoğlu, O. (2018). Sedanterlerin spor merkezlerinden beklentilerinin araştırılması. *16. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, içinde (s. 1637- 1644), 31 Ekim-3 Kasım, Antalya.
- Ocak, Y. ve Tortop, Y. Ş. (2013). Kadınlarda halk oyunları çalışmalarının bazı fiziksel uygunluk parametreleri üzerine etkisinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 46-54.
- Taşgın, E., Öz, N. D., Üstün, F., ve Özlü, M. (2018). Investigation of the expectations from sports and sports centers for different variables. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 20(3). 273-276.
- Ussery, N.E., Carlson, A., Whitfield, P.G., Watson, B.K., Berrigan, D. ve Fulton, E.J (2017). Walking for transportation or leisure among u.s. women and men - National health interview survey, 2005-2015. *Morbidity and Mortality Weekly Report (MMWR)*, 66(25), 657-662.
- WHO. (1995). The use and interpretation of antropometry, *Technical Report Series-854 Physical Status*, Geneva.
- Zırhlıoğlu, G. (2011). Egzersiz bağımlılığının egzersiz davranış parametrelerine göre incelenmesi, *J New World Sci Acad*, 6(4). 214-215.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Uzuner, E. M., Atalı, L., Bayazıt, B. ve Ağdaş, H. (2019). Kadınların spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılama düzeyleri. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* , 13(19), 1703-1720. DOI: 10.26466/opus.585163